

به نام خدا

گزارش: ظرفیتهای بازرگانی، صنعتی، معدنی و کشاورزی روسیه (صادرات و واردات ۲۰۱۹) و حجم تجاری با ایران

تجارت خارجی روسیه با جهان (میلیارد دلار)			
	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
صادرات به جهان	۳۵۶/۹	۴۴۹/۹	۴۲۰/۴
واردات از جهان	۲۲۱/۲	۲۳۸	۲۴۲/۴
حجم تجارت خارجی	۵۷۸/۱	۶۷۸	۶۶۳/۲

شرکای عمده تجاری روسیه (میلیارد دلار)			
ردیف	نام کشور	۲۰۱۸	۲۰۱۹
۱	چین	۱۰۸/۳	۱۰۹/۵
۲	آلمان	۵۹/۷	۵۳/۱
۳	هلند	۴۷/۲	۴۸/۸
۴	بلاروس	۳۴/۳	۳۲/۴
۵	ایالات متحده آمریکا	۲۵	۲۶/۲
۶	ترکیه	۲۵/۶	۲۶/۱
۷	ایتالیا	۲۷	۲۵/۲
۸	کره جنوبی	۲۴/۸	۲۴/۴
۹	ژاپن	۲۱/۳	۲۰/۳
۱۰	قزاقستان	۱۸/۳	۱۹/۲

اصلی ترین کالاهای صادراتی روسیه به جهان در سال ۲۰۱۹ عبارتند از:

- ✓ محصولات معدنی (عمدتاً نفت و گاز) ۵۳/۴٪ صادرات روسیه به جهان را تشکیل می دهد
- ✓ محصولات فلزات و مواد متالورژی ۹٪ صادرات روسیه به جهان
- ✓ محصولات مواد شیمیایی ۴/۶٪ صادرات روسیه به جهان

- ✓ ماشین آلات، تجهیزات و ابزارآلات ۳/۴٪ صادرات روسیه به جهان
- ✓ محصولات طلا و جواهر ۳/۶٪ صادرات روسیه به جهان
- ✓ محصولات نباتی ۲/۴٪ صادرات روسیه به جهان
- ✓ چوب و محصولات چوبی ۲/۱٪ صادرات روسیه به جهان
- ✓ مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد، کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو ۱/۴٪
- ✓ وسایل نقلیه ۱/۲٪ صادرات روسیه به جهان

اصلی ترین کالاهای وارداتی روسیه از جهان عبارتند از:

به طور عمده کالاهای وارد شده:

- ✓ ماشین آلات، تجهیزات و لوازم آنها ۳۰٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ محصولات شیمیایی ۱۳/۹٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ وسایل نقلیه ۱۰/۹٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ فلزات و محصولات آنها ۷/۳٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد، کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو ۵/۷٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ محصولات نباتی ۴/۵٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ نساجی ۴/۷٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ مواد غذایی، نوشیدنی ها، تنباکو ۳/۴٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ کد سری ۲/۵٪ واردات روسیه از جهان
- ✓ محصولات غذایی (حیوانی) ۲/۸٪ واردات روسیه از جهان

سیاهه صادراتی روسیه :

ظرفیتهای صادراتی روسیه در بخش صنعتی:

- ✓ فلزات ۴۸/۰۹۶ میلیارد دلار
- ✓ فلزات سیاه ۱۸/۱ میلیارد دلار
- ✓ محصولات از فلزات سیاه ۳/۶۹ میلیارد دلار
- ✓ مس و مقالات آن ۵/۲۱ میلیارد دلار
- ✓ نیکل و مقالات آن ۲/۹۷ میلیارد دلار
- ✓ آلومینیوم و مقالات آن ۶/۲۱ میلیارد دلار
- ✓ کود ۸/۴ میلیارد دلار
- ✓ محصولات شیمیایی آلی ۳/۶۷ میلیارد دلار
- ✓ محصولات شیمی غیر آلی ۳/۴۴ میلیارد دلار
- ✓ محصولات دارویی ۸۳۵/۲۸ میلیون دلار

- ✓ روغن‌های اسانسی و شبه رزین ها ، محصولات عطرسازی یا پاکیزگی آماده و فرآورده‌های آرایشی ۷۷۰/۷ میلیون دلار
- ✓ محصولات گوناگون صنایع شیمیایی ۹۹۰/۳۷ میلیون دلار
- ✓ صابون، مواد آلی تانسوآکتیف، مواد شوینده، روان کننده ها، واکس ها، شمع، ۴۸۵/۷۶ میلیون دلار
- ✓ رآکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی؛ اجزاء و قطعات آنها ۸/۹۲ میلیارد دلار
- ✓ ماشین آلات و دستگاه های برقی و اجزاء و قطعات آن ها؛ تجهیزات صوتی، تجهیزات تلویزیون؛ و قطعات آنها ۵/۵۱ میلیارد دلار
- ✓ مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد ۲،۶۶ میلیارد دلار
- ✓ کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو ۶/۰۱ میلیارد دلار
- ✓ وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای، و اجزاء و قطعات و متفرعات آنها ۳/۷۳ میلیارد دلار
- ✓ کشتی ها، قایق ها و سازه های شناور ۴۸۰ میلیون دلار
- ✓ لوکوموتیوهای راه آهن یا تراموای، مهارکننده های خط راه آهن تجهیزات علامت دادن مکانیکی و ترافیک ۹۰۲ میلیون دلار

ظرفیتهای صادراتی روسیه در بخش معدن:

- ✓ مصالح معدنی صادر شده ۲۲۴/۵ میلیارد دلار شامل :
- ✓ نفت خام و محصولات نفت خام ۲۱۹/۳ میلیارد دلار، نفت و محصولات نفتی (به جز خام) ۶۷ میلیارد دلار
- ✓ زغال سنگ ۱۶/۱ میلیارد دلار،
- ✓ سنگ آهن ۲/۰۹ میلیون دلار،
- ✓ سنگ معدن فلزات گرانبها ۷۹۶ میلیون دلار،
- ✓ سنگ های سرب ۵۶۰ میلیون دلار،
- ✓ فسفات کلسیم ۳۳۰ میلیون دلار،
- ✓ همه نوع گوگرد ۲۷۱ میلیون دلار
- ✓ آریست ۱۸۸ میلیون دلار
- ✓ مروارید طبیعی، سنگهای گرانبها یا نیمه گرانبها، اشیاء ساخته شده از این مواد؛ زیورآلات بدلی، سکه ۱۶/۳ میلیارد دلار

ظرفیتهای صادراتی روسیه در بخش کشاورزی و مواد غذایی :

- ✓ غلات ۷/۸۸ میلیارد دلار
- ✓ دانه و میوه های روغن دار/ دانه و بذر و میوه های گوناگون، نباتات صنعتی یا دارویی ۱ میلیارد دلار

- ✓ سبزیجات ۴۶۶ میلیون دلار
- ✓ قهوه، چای و ادویه جات ۱۷۰ میلیون دلار
- ✓ چوب و محصولات آن و زغال چوب ۸/۶۶ میلیارد دلار
- ظرفیتهای واردات روسیه در بخش صنعت:
- ✓ راکتورهای هسته ای، دیگهای بخار، تجهیزات و دستگاه های مکانیکی؛ و قطعات آنها ۴۳/۲ میلیارد دلار
- ✓ ماشین آلات و تجهیزات الکتریکی؛ تجهیزات صوتی، تجهیزات تلویزیون؛ و قطعات آنها ۲۹،۷ میلیارد دلار
- ✓ محصولات دارویی ۱۴/۱ میلیارد دلار
- ✓ محصولات شیمیایی آلی ۴/۴۴ میلیارد دلار
- ✓ سایر محصولات شیمیایی ۳/۴ میلیارد دلار
- ✓ عطر، لوازم آرایشی و بهداشتی ۳/۴۷ میلیارد دلار
- ✓ محصولات شیمی غیر آلی ۳/۸ میلیارد دلار
- ✓ وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای و اجزاء و قطعات آنها ۲۳/۷ میلیارد دلار
- ✓ کشتی ها، قایق ها و سازه های شناور ۱/۷۴ میلیارد دلار
- ✓ محصولات از فلزات سیاه ۶/۴۵ میلیارد دلار
- ✓ فلزات سیاه ۴/۹۸ میلیارد دلار
- ✓ ابزار، آداپتور، کارد و چنگال، قاشق و چنگال ساخته شده از فلزات ارزان ۱/۷۲ میلیارد دلار
- ✓ مصنوعات گوناگون از فلزات معمولی ۱/۶۳ میلیارد دلار
- ✓ آلومینیوم و مقالات آن ۱،۱۷ میلیارد دلار
- ✓ مس و مقالات آن ۱/۰۳ میلیون دلار
- ✓ مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد ۹/۷۷ میلیارد دلار
- ✓ کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو ۳/۹۹ میلیارد دلار
- ✓ لباس و متفرعات لباس، غیر کشیاف یا غیر قلاب باف ۳/۷۸ میلیارد دلار
- ✓ لباس و متفرعات لباس، کشیاف یا قلاب باف ۳/۵۳ میلیارد دلار
- ظرفیتهای وارداتی روسیه در بخش کشاورزی و مواد غذایی :
- ✓ میوه ها و آجیل ها ۵/۰۷ میلیارد دلار
- ✓ دانه و میوه های روغن دار/ دانه و بذر و میوه های گوناگون ۱،۷۲ میلیارد دلار
- ✓ سبزیجات، نباتات ریشه های خوراکی ۱،۸۲ میلیارد دلار
- ✓ ماهی ۱،۷۹ میلیون دلار
- ✓ گوشت و محصولات گوشتی ۱،۸۶ میلیارد دلار

حجم تجارت خارجی روسیه با ایران (میلیون دلار)			
۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	
۱۲۰۰	۱۲۱۰	۱۳۱۰	واردات از روسیه
۳۹۰	۵۳۸	۳۹۲	صادرات به روسیه
۱۵۹۰	۱۷۴۰	۱۷۱۰	حجم کل تجارت

مزیت‌های مبادلات تجاری با روسیه (اعم از کالاهای صنعتی، تجاری و نظامی) برای ایران در چارچوب اولویت‌های وارداتی عبارتند از:

تقریباً تمام مواد معدنی از جمله: زغال سنگ، نفت، گاز، مواد شیمیایی، فلزات،

صنایع سنگین فلزی

هواپیماسازی، صنایع فضایی،

خودروسازی،

صنایع دفاعی و نظامی مانند رادارها و موشک‌ها، کشتی‌سازی، صنایع الکترونیک پیشرفته،

وسایل حمل و نقل، تراکتور، راهسازی (ریل، لوکوموتیو، واگن، ماشین‌های راهسازی)،

ارتباطی، مخابرات، رادارها

تولید برق، انرژی هسته‌ای،

منسوجات،

پزشکی، دارویی،

صنایع غذایی،

صنایع دستی،

مواد معدنی استراتژیک، عناصر خاکی کمیاب،

محصولات کشاورزی شامل الوار، چوب، غلات، گندم، شکر، جو، دانه گل آفتابگردان، میوه، شیر و گوشت

جدول مقایسه و واردات و صادرات ایران و روسیه در سال ۲۰۱۹

صادرات روسیه به ایران	ارزش به دلار	واردات روسیه از ایران	ارزش به دلار
۱- محصولات غذایی (حیوانی)	۴۰/۵ میلیون دلار	۱- محصولات غذایی (حیوانی)	۲۱/۴ میلیون دلار
۲- محصولات غذایی (نباتی)	۴۹۲ میلیون دلار	۲- محصولات غذایی (نباتی)	۲۷۷ میلیون دلار
۳- چربی ها و روغن ها	۴۲۹ میلیون دلار	۳- چربی ها و روغن ها	-
۴- غذا، نوشیدنی، تنباکو	۴۴۸ هزار دلار	۴- غذا، نوشیدنی، تنباکو	۱۰/۹ میلیون دلار
۵- محصولات معدنی	۲/۳ میلیون دلار	۵- محصولات معدنی	۹/۵ میلیون دلار
۶- محصولات شیمیایی	۱۱/۹ میلیون دلار	۶- محصولات شیمیایی	۱۵/۸ میلیون دلار
۷- پلاستیک و کائوچو	۳/۲ میلیون دلار	۷- پلاستیک و کائوچو	۱۵/۴ میلیون دلار
۸- محصولات چرمی و خز	-	۸- محصولات چرمی و خز	۱۰۵ هزار دلار
۹- چوب و محصولات آن	۷۱/۲ میلیون دلار	۹- چوب و محصولات آن	۲۸۹ هزار دلار
۱۰- کتاب ها، کاغذ، مقوا	۱۸/۱ میلیون دلار	۱۰- کتاب ها، کاغذ، مقوا	۱۰/۷ هزار دلار
۱۱- پارچه	۷/۶ میلیون دلار	۱۱- پارچه	۷/۷ میلیون دلار
۱۲- کفش، کلاه، چتر	-	۱۲- کفش، کلاه، چتر	۹۶/۵ هزار دلار
۱۳- مقالات سنگ، سرامیک و شیشه	۲۴۷ هزار دلار	۱۳- مقالات سنگ، سرامیک و شیشه	۸/۲ میلیون دلار
۱۴- جواهرات	-	۱۴- جواهرات	-
۱۵- فلزات و مقالات آن	۸/۷ میلیون دلار	۱۵- فلزات و مقالات آن	۱۳/۲ میلیون دلار
۱۶- ماشین آلات، تجهیزات و دستگاه	۵۶/۶ میلیون دلار	۱۶- ماشین آلات، تجهیزات و دستگاه	۳/۶ میلیون دلار
۱۷- حمل و نقل	۲۴/۲ میلیون دلار	۱۷- حمل و نقل	۳/۶ میلیون دلار
۱۸- ابزار و دستگاه، ساعت	۱۰/۳ میلیون دلار	۱۸- ابزار و دستگاه، ساعت	۴۰۷ هزار دلار
۱۹- اسلحه و مهمات	۰	۱۹- اسلحه و مهمات	۰
۲۰- کالاهای تولیدی دیگر	۱۰۶ هزار دلار	۲۰- کالاهای تولیدی دیگر	۴۴۳ هزار دلار
۲۱- آثار هنری و عتیقه	-	۲۱- آثار هنری و عتیقه	۰
۲۲- کد مخفی	۱۹/۸ میلیون دلار	۲۲- کد مخفی	۲/۹ میلیون دلار
جمع کل صادرات به ایران	۱،۲ میلیارد دلار	جمع کل واردات از ایران	۳۹۰ میلیون دلار
جمع کل تراز تجاری دوکشور	۱/۵۹ میلیارد دلار		

مسایل و مشکلات:

- عدم ثبات شاخصهای کلان اقتصادی در کشور (تورم، نوسانات نرخ ارز، بیکاری و ...)
- تحریم و عدم انتقال تکنولوژی روز به داخل کشور جهت افزایش بهره وری و تولید رقابتی
- گران بودن تولید و عدم وجود زیرساختهای مناسب حمل و نقل
- عدم وجود مراکز مستقیم عرضه محصولات ایرانی در بازار روسیه مانند مراکز تجاری، مراکز لجستیک و نمایشگاهی ایرانی
- عدم سرمایه گذاری در فروشگاهها و رستورانهای زنجیره ای
- عدم رقابتی بودن زیرساختهای توریستی و جاذبه های گردشگری ایران

ملاحظات:

- در سال ۲۰۱۹ تجارت خارجی روسیه ۶۶۳/۲ میلیارد دلار بوده که از آن ۴۲۰/۴ میلیارد دلار صادرات و ۲۴۲/۸ میلیارد واردات بوده است.
- بیشترین صادرات روسیه در بخش های معدن، فلزات، ماشین آلات، فراورده های شیمیایی، چوب، غلات، وسایل حمل و نقل و غیره بوده است.
- بیشترین واردات روسیه در بخشهای ماشین آلات و وسایل مکانیکی، فراورده های شیمیایی، وسایل حمل و نقل، فلزات، پلاستیک و کائوچو، پارچه و مواد غذایی بوده است.
- طبق آمارها و بررسی های انجام شده اگر صادرات و واردات روسیه را مقایسه نماییم بیشتر از ۵۰٪ صادرات روسیه را مواد نفتی و معدنی تشکیل می دهد و به این معنی است که روسیه با توجه به وسعت و جمعیت بیش از ۱۴۴ میلیون نفری یک کشور مصرفی و وارد کننده می باشد.
- روسیه در بخش های صنعتی واردات بیشتری دارد. در بخش صنعت، کشورمان می تواند سهم قابل ملاحظه ای را در حوزه های مواد شیمیایی، پتروشیمی و پلاستیک، دارویی، پوشاک، پارچه و کفش داشته باشد. به بخش های ماشین آلات مکانیکی، و تکنولوژی باید بیشتر توجه کرد. تا وارد این بازار بزرگ مصرف کننده شد زیرا در حال حاضر بیشترین صادرات ایران به روسیه مواد غذایی می باشد که آن هم در سهم تجارت خارجی روسیه درصد ناچیزی می باشد.
- نزدیکی ایران به این کشور و توانایی های تولیدی و کشاورزی می تواند ایران را به یک شریک اصلی روسیه در بخش های فراورده های نفتی و محصولات غذایی تبدیل نماید. ولی در حال حاضر سهم ایران در این بخش نیز بسیار کوچک می باشد که باید توجه عمیقی به فرصت های این بازار شود.

تهیه: میرمحمدصادقی/ارایزن اقتصادی